

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 2677-04-17 שושני ואח' נ' ארכיב ירושלים בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופט עודד שחם

מבקשים

1. אמיר שושני
2. יוסי לבן, חברת עורכי דין

על ידי מ' וינברג, עו"ד

נגד

משיבים

1. ארכיב ירושלים בע"מ
2. כלל חברה לביטוח בע"מ

על ידי ש' שטיינר, עו"ד

החלטה

- 1 בפני בקשת רשות לערער.
- 2 1. הבקשה סבה על החלטת בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת מ' קסלסי) מיום 6.3.17
- 3 בת.א. 1223-12-11. ההחלטה ניתנה במסגרת הדיון בתובענה שהוגשה על ידי המבקשים, שני
- 4 משרדי עורכי דין, נגד המשיבה 1, אצלה אחסנו המבקשים תיקים של לקוחות. אצל המשיבה 1
- 5 אירעה שריפה. נשרפו בה כ - 230 תיקים סגורים של לקוחות המבקשים. בתביעה, נתבקש סעד
- 6 כספי שעניינו שיפוי המבקשים בגין עלות שחזורם של אותם תיקים. המשיבות (הן המשיבה 1
- 7 וחברת הביטוח שלה) ביקשו לעיין בתיקים הממוחשבים שברשות המבקשים, בטענה כי העיון
- 8 יאפשר לאמוד את עלות השחזור הנטען. בכלל זה ביקשו לעיין בתוכן המסמכים שבתיקים.
- 9 המבקשים התנגדו, בנימוק של חיסיון עורך דין לקוח.
- 10 2. בית המשפט דחה את טענת החיסיון, מטעמים עליהם אעמוד בהמשך. משכך, קיבל בית
- 11 המשפט את הבקשה לעיון. בית המשפט החריג, בהקשר זה, תיקים שנוהלו כנגד משרדי ב"כ
- 12 המשיבות. באותם תיקים, נקבע, יסתפקו המשיבות ברשימת המסמכים שבתיקים.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 2677-04-17 שושני ואח' נ' ארכיב ירושלים בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 3. לאחר שנתתי דעתי לטענות הצדדים, הגעתי למסקנה כי יש לאשר, בעיקרה, את התוצאה אליה
- 2 הגיע בית המשפט, הגם שעל יסוד הנמקה שונה. אפרט עתה את שיקוליי.
- 3 4. בית המשפט השתית את הכרעתו על הוראת סעיף 48(א) סיפא לפקודת הראיות [נוסח חדש]
- 4 התשל"א – 1971. בית המשפט קבע, כי התיקים נשוא ההתדיינות הגיעו למשיבה 1 מלכתחילה
- 5 במסגרת שירותי אחסון שספקה לעורכי הדין. במצב זה, נקבע כי יש לראות במשיבה 1 כ"עובד
- 6 של עורך דין אשר דברים ומסמכים שנמסרו לעורך הדין הגיעו אליו אגב עבודתו בשירות עורך
- 7 הדין" (כלשון הסיפא לסעיף 48(א) הנ"ל), עליו חל החיסיון. בית המשפט ציין, כי בין המשיבה
- 8 ובין המבקשים אין יחסי עובד מעביד. עם זאת, המשיבה היא שלוחה של עורכי הדין, אשר עבדה
- 9 בשירותם. ככזו, היא חבה חובת סודיות ללקוחות עורכי הדין, מכוח סעיף 48(א) לחוק. במצב זה,
- 10 כך נקבע, עיון שלה בתיקים אינו הפרה של חיסיון עורך דין לקוח.
- 11 5. הנמקה זו לא ניתן לאשר. אכן, יש טעם בקביעת בית משפט קמא כי על המשיבה 1, המחזיקה
- 12 בתיקי הלקוחות של המבקשים, חל חיסיון עורך דין לקוח. לומר אחרת פירושו ליצור סיכון של
- 13 עקיפת החיסיון, על ידי פנייה ישירה אל המשיבה 1 לקבלת חומרים אותם היא מחזיקה.
- 14 6. ברם, מכך לא נובע, כי למשיבה 1 זכות לעיין בתוכנם של מסמכים המצויים בתיקים. סעיף
- 15 48(א) סיפא לפקודת הראיות אינו מחייב למסור לעובד מסמכים לעיון, אלא רק קובע כי חיסיון
- 16 עורך דין לקוח יחול על מסמכים שנחשף אליהם אגב עבודתו. כעניין עובדתי, המשיבה 1 לא
- 17 נחשפה לתוכן המסמכים אגב השירות שנתנה למבקשים. אין מחלוקת בין הצדדים שבפניי, כי
- 18 מהות ההתקשרות בין המבקשים ובין המשיבה 1 היא, שהמשיבה 1 מקבלת למשמרתה תיקים
- 19 סגורים. התיקים מאוחסנים אצלה בתוך ארגזים סגורים. כך עולה גם ממסמך ההתקשרות בין
- 20 הצדדים (ראו נספח 10 לתשובת המשיבות, 11.9.02). לצורך שמירת התיקים היא אינה צריכה
- 21 להיחשף לתוכנם. גם לא נסתרה הטענה, כי כאשר נוצר צורך לעיין במסמך, התיק מובא בשלמותו
- 22 למבקשים, והם מוציאים ממנו את המסמך הדרוש, ואחרי כן מחזירים אותו בשלמותו למשיבה 1.
- 23 בשום שלב לא התאפשר למשיבה 1 לפתוח את התיקים ולעיין בה. לא למותר לציין, כי המשיבה 1
- 24 אשרה בתשובתה לבקשת הרשות לערער כי אינה מעיינת בתיקים, המועברים אליה סגורים, בתוך
- 25 ארגז סגור.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 2677-04-17 שושני ואח' נ' ארכיב ירושלים בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

7. במצב זה, אין בהחזקת התיקים הסגורים בידי המשיבה 1, כדי לבסס את החלטת בית משפט קמא להתיר לה, ולחברת הביטוח שלה, היא המשיבה 2, לעיין בתוכנם של התיקים. הדברים אמורים ביתר שאת, נוכח העובדה שלא נסתרה טענה אחרת של המבקשים, והיא כי התיזה לפיה המשיבה 1 היא "עובדת" של המבקשים לא נטענה, ולא הייתה למבקשים הזדמנות להתמודד עמה.
8. בכך לא מסתיים הדיון. העיון נשוא החלטת בית משפט קמא הינו במסמכים השמורים בתוכנה בשם "עו"דכנית", אשר הוכנו, כך ניתן להבין, על ידי משרדי עורכי הדין המבקשים. מן הפסיקה עולה, כי ככלל על מסמכים אלה, כגון חוזים, שהם בבחינת תוצר העבודה של עורכי הדין, לא חל חיסיון עורך דין לקוח. בב"ש (מחוזי – תל אביב) 1529/83 ישראלי נ' מדינת ישראל פ"ד תשמ"ו (3) 265 (1983), פסק בית המשפט המחוזי (בעמודים 273 – 274), כי "הפעולות שעשה עוה"ד בשם לקוחו אינן חסויות ובכלל פעולות אלה פעולות ומסמכים משפטיים שערך.... חוזה הוא פעולה משפטית שנערכה עבור הלקוח אך היא מהווה את הפעולה המשפטית של אותו לקוח. החוזה איננו דברים שהוחלפו בין עוה"ד ללקוחו בקשר לשירותו המקצועי. החוזה הוא הפעולה שנעשתה ע"ס אותם הדברים. המחקק נתן זכות לעוה"ד וללקוח - כי כל מה שנאמר ביניהם, יהא חסוי - למטרת היוועצות גלויה ואפשרות של עוה"ד לתת ללקוחו את השירות המשפטי הטוב ביותר אך משניתן השירות והוא החוזה - אין השירות חסוי... כל המסמכים המהווים את הפעולה המשפטית של עוה"ד או שנערכה על ידי עוה"ד ונעשתה על ידי לקוחו אינם חסויים ובמפורט: חוזים ומסמכים אחרים שאינם כשלעצמם הדברים שנאמרו או נכתבו בין עוה"ד ללקוחו."
9. דברים אלה אושרו בהליך עוקב שהתקיים בעניין זה בבית המשפט העליון (בג"צ 301/85 ישראלי נ' סגן מזכיר ראשי בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, פ"ד מ(1) (1986)). בית המשפט העליון (כב' הנשיא מ' שמגר) קבע (בפסקה 4), כי הדיון בטענת החיסיון שעלתה באותה פרשה ייעשה על פי הקווים המנחים שנקבעו שם על ידי בית המשפט המחוזי, כך ש"לעניין תוכן טענת החיסוי, יודרכו העותרים על-ידי הקווים המנחים הכלליים, שהותוו על-ידי בית המשפט. הקווים הכלליים הללו אינם מונעים טענה בדבר קיום נסיבות או תכונות מיוחדות

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 2677-04-17 שושני ואח' נ' ארכיב ירושלים בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

ויוצאות דופן במסמך פלוני, אך את אלה צריך להסביר, ובקיומן של אלה יש לשכנע את בית המשפט, והנטל בקשר לכך רובץ על העותרים".

10. היינו: הכלל הוא, כי על מסמכים, כגון חוזים שערך עורך הדין, לא חל חיסיון עורך דין לקוח. על הטוען כי על מסמך פלוני חל דין אחר, לשכנע כי כך הדבר (לפסיקה מן העת האחרונה, אשר יישמה הלכה זו, ראו החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב בע"מ (ת"א 829-11-16 פלונית, עורכי דין ונוטריון נ' פקיד שומה חקירות מרכז (18.12.16), בפסקאות 8 – 10). יוצא, כי ככלל, ובכפוף לחריגים אשר על המבקשים הנטל לבססם, בטיעון וראייה, חיסיון עורך דין לקוח אינו חל על המסמכים שבתוכנת העו"דכנית נשוא החלטת בית משפט קמא, ככל שמדובר במסמכים העונים לתיאור האמור. מטעם זה, ניתן לאשר את עיקרה של החלטת בית משפט קמא.

11. המבקשים טוענים, כי המשיבות לא ערערו על החלטת בית משפט קמא, ולכן אינן יכולות להישמע בטענה החולקת על קביעתו, כי המסמכים נשוא ההחלטה נתונים לחיסיון עורך דין לקוח. טענה זו יש לדחות. המשיבות זכו בדין בפני בית משפט קמא. ממילא, לא היו צריכות, או יכולות, לערער עליה. בהקשר זה, טענה כי יש לנמק החלטה באופן אחר, אינה מבססת זכות לערער (או לבקש רשות לערער). לכן, המשיבות רשאיות לבקש לבסס את התוצאה אליה הגיע בית משפט קמא, בהנמקה שלא ניתנה על ידו.

12. בשולי עניין זה אציין, כי בית משפט קבע סייג את קביעתו כי תיקי הלקוחות חסויים כלפי כולי עלמא, בחריג שעניינו מסמכים המופנים כלפי צדדים שלישיים, כגון מכתבים שנשלחו לרשויות, בתי משפט וכו'. המבקשים טוענים בהקשר זה כי מסמך שהופנה לצד שלישי, אין חיסיון לגביו, אך בכך לא אוכד החיסיון כלפי כל העולם. הם מפנים בהקשר זה למאמרה של ל' זר גוטמן, "הבטחת תקשורת חופשית בין עורך דין ללקוח", ספר דיוויד וינר, 2009, 79, בעמודים 92 – 93.

13. מחלוקת זו נוגעת לעצם קיומו של ויתור על חיסיון עורך דין לקוח. על פי טיבה, היא יכולה להתעורר רק ביחס למסמכים לגביהם חל חיסיון מעיקרו של דבר. ככל שמדובר במסמכים כאלה, מקובלת עליו הגישה שבוטאה על ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב בת"צ (ת"א 21851-03-15)

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 2677-04-17 שושני ואח' נ' ארכיב ירושלים בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 וינברגר נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ (22.6.16). באותה פרשה נקבע, כי שאלת הוויתור על חיסיון,
2 כתולדה של העברתו לידי צד שלישי, מחייבת בחינה, הן במישור הקונקרטי, הן במישור
3 הנורמטיבי, האם מן הראוי, בנסיבות המקרה הספציפי, לקבוע כי הלקוח ויתר על הסודיות באופן
4 המאפשר את המסקנה לפיה הוא ויתר על החיסיון. הדיון שבפניי היה דיון כללי, אשר לא נדרש
5 למסמך ספציפי כזה או אחר, כמו גם לנסיבות העברתו לידי צד שלישי. ממילא, אין בפניי תשתית
6 המאפשרת דיון מושכל בשאלת הוויתור, או הכרעה בה.
- 7 14. עוללות. כאן המקום להידרש בקצרה למספר טענות נוספות שהועלו, ואשר אינן משפיעות
8 באופן משמעותי על התוצאה אליה הגעתי.
- 9 15. המבקשים טוענים כי חשיפת תוכן המסמכים שבמחלוקת פוגעת אנושות בחיסיון. לא
10 נתבקשה הסכמת הלקוחות לעיון. בהקשר זה נטען, כי בבדיקה מדגמית, 27 מתוך 30 לקוחות
11 אליהם פנו, סירבו לוותר על החיסיון. עלתה טענה, כי בבדיקות נוספות, גדל מספר הלקוחות
12 שסירבו לוותר על החיסיון. ברם, הנחת הדברים היא, כי חל חיסיון על תוכן המסמכים. משעה
13 שלא ניתן לאשר הנחה זו באופן גורף, כמוסבר לעיל, ממילא קיומה של אי הסכמה מצד הלקוחות,
14 אינו משנה לעניין זה.
- 15 16. המבקשים טוענים, כי אין לראות במשיבה 1 עובדת של עורכי הדין, על פי אמות המידה
16 המוחלטות לעניין זה בפסיקת בתי הדין לעבודה. ברם, פירושו של המונח "עובד" בסעיף 48 (א)
17 לחוק לשכת עורכי הדין, נעשה על פי לשונה ותכליתה של ההוראה. התכלית לשמה עוצבו אמות
18 המידה שנקבעו על ידי בתי הדין לעבודה היא שונה. היא נוגעת לתחולתם של דינים שונים על
19 העניין, ובמרכזן זכויות שונות המוקנות לעובדים דווקא. נוכח השוני בתכלית, אין תחולה ישירה
20 לאמות המידה האמורות, על המקרה שבפניי.
- 21 17. המבקשים מבקשים להיאחז בהחלטה של ועדת האתיקה של לשכת עורכי הדין, אשר קבלה
22 את עמדתם, וקבעה כי עיון של נציג חברת הביטוח במסמכים הנוגעים ללקוחות המשרד אינו
23 מתאים לחיסיון, ואין לאפשר לנציג כאמור להעתיק את המסמכים. ברם, יש ממש בטענת
24 המשיבות, כי החלטה זו לא ניתנה על יסוד טיעון מלא של שני הצדדים, וכי אין לה מעמד מחייב
25 בהליך שבפניי. בהליך זה יש להכריע על פי הדין המחייב החל על העניין, הכול כפי שפורט לעיל.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 2677-04-17 שושני ואח' נ' ארכיב ירושלים בע"מ ואח'

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

18. המבקשים מוסיפים וטוענים כי תוכן המסמכים שבתיקים אינו רלוונטי לסוגיית השחזור. אכן, על פני הדברים, מסירת מידע על היקף המסמכים (אותו ניתן לחלץ ללא קושי מתוכנת הוורד, אשר המסמכים נערכו בה), להבדיל מתוכנם, עשוי לתת במקרים רבים מענה מניח את הדעת לנושא עלות השחזור הנדון בבית משפט קמא. עם זאת, אין בידי לשלול מעיקרה את הרלוונטיות של תוכן המסמכים לנושא זה. הדברים אמורים ביתר שאת, נוכח העובדה שאמת המידה בשאלת הרלוונטיות, בשלב זה של ההתדיינות, היא רחבה. משכך, אין בעניין זה כדי לסייע למבקשים.
19. המשיבות טוענות, כי עצם דרישתם של המבקשים כי המשיבות ידאגו לשחזור התיקים, מקפלת בחובה ויתור על חיסיון, ככל שכזה קיים. קביעה ברוח זו נמצאת גם בהחלטת בית משפט קמא. ברם, המדובר בטענה גורפת. היא אינה מביאה בחשבון כי החיסיון שייך ללקוח, ולא לעורך הדין. היא אף אינה מביאה בחשבון, כי על פי תנאי ודפוס ההתקשרות בין הצדדים, לא נחשפת המשיבה 1 לתוכן התיקים. די בכך, על מנת לדחות טענה זו. הדברים אמורים ביתר שאת, באין תשתית עובדתית, או נורמטיבית, של ממש, לקבוע כי ויתור כאמור אכן נעשה.
20. התוצאה של כל האמור היא, כי הבקשה נדחית בעיקרה. מובהר, כי אין בהחלטה זו כדי למנוע מן המבקשים להעלות בפני בית משפט קמא טענות לחיסיון במסמכים ספציפיים, כאלה או אחרים, על פי סדרי דין שייקבעו על ידי בית משפט השלום. המבקשים יישאו בהוצאות המשיבה בהליך זה בסך של 8,000 ₪. לסכום זה אין לצרף מע"מ. הוא משקף את הקביעות לעיל, ואת היקף העבודה שנדרש בהליך. הוא ישולם מתוך הפיקדון שהפקידו המבקשים בהליך זה. יתרת הפיקדון תושב למבקשים על ידי המזכירות.

ניתנה היום, ז' סיוון תשע"ז, 01 יוני 2017, בהעדר הצדדים.

עודד שחם, שופט